

A felnőttkori kórustagság motivációi

Szabóné Fodor Adrienne

Kulcsszavak: kórus, zenei közösség, motiváció

Absztrakt

A jelenkor embere lakóhelyén többféle művészeti vagy sportoló közösséghez csatlakozhat szabadidejében érdeklődési körének megfelelően, továbbá az internet is számtalan kapcsolódási formát kínál a felhasználók számára, bár ez utóbbiak csak virtuális közösségek. Az új évezred kezdetén a közösségeket vizsgáló kutatások elsősorban a közösségek szervezeti struktúráját, tagjainak egészségi állapotát, a közösségi identitást, a közösség és a társadalom kapcsolatát helyezik vizsgálataik középpontjába (pl. Pusztai 2009, Putnam 2000, Clift és Hancox 2001, Skrabski 2003, Utasi 2008, 2013). Kutatási eredményeik többek között azt bizonyítják, hogy a személyes kapcsolati formáknak továbbra is jelentős társadalmi és egészségvédő hatása van.

Megállapításaikhoz csatlakozva kutatásunkban a kórust mint énekes zenei közösséget vizsgáljuk. Munkánkat relevánssá teszik a külföldi szakirodalomban fellelhető sokszínű és folyamatos kórustudományok, melyek a zenei közösséghez való kapcsolódások fontosságát emelik ki.

Empirikus kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy milyen tényezők befolyásolják az énekeseket a kórusválasztás során? Mennyire fontos a karnagy személye, szakmai tudása, milyen hatással van az énekesekre a kóruson belüli összetartozás, társadalmi feladatvállalás? Előadásunkban hazánk különböző területein működő kórusok tagjai (n= 200 fő) által 2016 végén kitöltött kérdőívek alapján válaszoljuk meg a fenti kérdéseket. Eredményeink a zárt és nyílt végű kérdésekre adott válaszokból azt mutatják, hogy jelentős a motiváció szempontjából a társas interakció, a karnagy kisugárzása és elhivatottsága, valamint a gyermekkori kórustagság. Azt tapasztaltuk, hogy a gyermekkori szabadidős tevékenységi formák végzése hatással van a felnőttkori közösség választásra. Ezt az állítást támasztja alá a következő kijelentés is: „...a gyermekkori szocializáció a felnőttkori közösségi és közéleti részvétel, a társadalmi participáció meghatározó tényezője.” (Utasi 2013:36) Az iskolai ének-zene oktatás és a mindennapos éneklés lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók egy-egy kórus tagjaként megismerjék az együtténeklés örömét, a közösségbe tartozás szociális, társadalmi és egészségmegőrző erejét. Előadásunkkal szeretnénk kutatási eredményeinkre támaszkodva megerősíteni a kollégákban, hogy kulturális értékeink átadása, a kórustársadalom építése, a zenei nevelés hatásainak széles körben való bemutatása a ma zenepedagógusainak a feladata, hogy legyen a jövőben is tanítványunk, kórusunkban énekesünk.

Szakirodalom

Clift S.M., Hancox G. (2001): The perceived benefits of singing: findings from preliminary surveys of a university college choral society. *The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health*, 2001. 121. sz. 248.

Coleman J.S. (1988): Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 1988. 94. sz. 95-120.

Csikszentmihályi Mihály (1997): *Flow – Az áramlat. A tökéletes élmény pszichológiája*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Duffek Mihály, Hausmann Alice, Szabó László Tamás (2011): A „köz értéke” vagy a „réteg kultúrája”? Diskurzus a zenei nevelés időszerű kérdéseiről és a „fél-anyanyelvűség” veszélyeiről. *Mediárium: Társadalom – egyház – kommunikáció*. 2011. 5. 1-2. sz.

- Falus András (2016, szerk.): *Zene és egészség*. Kossuth Kiadó, Budapest.
- Gick M. L. (2011): Singing, health and well-being: A health psychologist's review. *Psychomusicology: Music, Mind & Brain*, 2011. 21. sz. 176-207.
- Janurik Márta, Pethő Villő (2009): Flow élmény az énekórán: A többségi és a Waldorf-iskolák összehasonlító elemzése. *Magyar Pedagógia*, 2009. **109**. 3. sz.
- Kodály Zoltán (1982): *Visszatekintés I-II*. Zeneműkiadó, Budapest.
- Kokas Klára (1972): *Képességfejlesztés zenei neveléssel*. Zeneműkiadó, Budapest.
- Maróti Gyula (2001): *Kóruskultúránk és Európa*. Atheneum 2000 Kiadó, Budapest.
- Mérei Ferenc (1947): *Az együttes élmény*. Budapest.
- OECD (2001): *The Well-Being of Nations: The Role of Human and Social Capital*. OECD, Paris.
- Pusztai Gabriella (2009): *A társadalmi tőke és az iskola. Kapcsolati erőforrások hatása az iskolai pályafutásra*. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest.
- Putnam Robert D. (2000): *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster, New York.
- Skrabski Árpád (2003): *Társadalmi tőke és egészségi állapot az átalakuló társadalomban*. Corvinus Kiadó, Budapest.
- Skrabski Árpád, Kopp Mária (2008): A bizalom mint a társadalmi tőke központi jellemzője. A társadalmi tőke változásai Magyarországon. In: *Vigilia*. 2008. 10. sz. 722-730.
- Szabó László Tamás (1988): *A „rejtett tanterv”*. Magvető Kiadó, Budapest.
- Utasi Ágnes (2008): *Éltető kapcsolatok – A kapcsolatok hatása a szubjektív életminőségre*. Új Mandátum Kiadó, Budapest.
- Utasi Ágnes (2013): *Kötelékben – Szolidaritás-hálók és közélet*. MTA Társadalomtudományi Központ, Belvedere Meridionale, Szeged.